

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több: 5 fr
hirdetéseik a kiadó szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden
den külön beiktatva 30 kr

Szolnok-dobokai hagyatékok.

Mikor az ország szolnok-dobokai szellemétől áthatott főispán-miniszterelnökét legkegyelmesebben elbocsátották, a fél- és negyed-hivatalos lapok — élénk emlékezelben tévén holmi kis subventió — éktelen jajgatásba törtek ki. Vége van a liberálisizmusnak, vége van a demokracziának! Ilyen panaszok váltak ki a hirtelen támadt s hirtelen lecsendesedett hangzavarból.

És semmi sem jellemzőbb a közvélemény és az igazi közvéleményt képviselő független sajtó türelmére, mint az, hogy ezt a hazug panaszt nem sietett minél gyorsabban a subventió miatt siránkozó falánk torkába fojtani.

A panasz persze nem tartott sokáig. A dobokai nagyság alig észrevehető atomságig törpült. Új Mekkája lett a «mindenkibe hívők»-nek s a miniszterelnök megbukott, éljen az új miniszterelnök! — fordították ki a régi, de mindig igaz francia közmondást.

Tehát Bánffy volt az utolsó, nemcsak alkotmányos, de liberális és demokrata miniszterelnök is. Így kürtölték ezt világgá a Bánffytól és Bánffytól élő lapok.

... Néhány nappal ezelőtt a miniszterelnöki bureau aktacsomói közt két pikáns okmányt fedeztek volt fel. Az

iratok két uri ember tervbe vett kitüntetéseiéről szólnak. Az egyik báró, a másik kir. tanácsos lett volna, ha közbe nem jön az a nem várt, bolond dolog, hogy a vezetésre hivatottabb politikusok kezdtek megundorodni a Bánffy-rendszer erkölcstelenségeitől.

Hogy ki ez a két ur, biztosan tudni nem lehet. Bizonyosnak csak az látszik, hogy gazdag pénzemberek, kiknek vagyoni helyzetük megengedi azt a luxust, hogy báró, illetve kir. tanácsos legyenek.

Ezt a két urat igazán sajnálni lehet. Hányan voltak szerencsésebbek, mint ők. És épen ők róluk volt megírva, hogy nem gyarapíthatják a Bánffy kitüntetettjeinek diszes névsorát.

Kolosszális csapás ez Magyarországon. Két uri ember, kik többször szerepeltek a lapok közjótékonyági rovatában, kik bizonyára a »közügyek terén« is érdemeket szereztek s azon felül pedig a pártcassa céljaira is beszolgáltatották szerény garasikat, — mikor már új névjegyeiket is megcsináltatták, szépen hoppon maradnak.

Bizony bosszantó dolog ez a demokrata Magyarországon. Tudniillik mi demokraták vagyunk. Nálunk dühűng az egész világon a legfurább demokracia. Mikor a kor parancsa megszüntette a rendi kiváltságot, egészen demokrata színe volt Magyarországnak.

Ezt a szint aztán alaposan megparálták a kiegyezés óta egymást felváltó kormányok. A régi nemesség, mely jogairól, tradícióiról önként lemondott, nem volt elég jó. Csináltak új nemességet börziánerekből, gazdag kalmárokból, viczinálistákból s az Isten tudja még micsoda nátiókból. Így munkáltak régi kormányaink az egységes magyar társadalmon s az ezen felépíthető magyar nemzeti államon.

Most aztán igazán csehül állunk. A demokracia nevében van három uralkodó osztályunk: a régi és a csinált nemesség, a főbureaukraták és a pénzemberek. Valóban igazat kell adnunk egy fényes tehetségű, bár politikai tekintetben megbízhatatlan magyar politikusnak, ki ezt a kort a szellemi kiváltság jobbágy-korának nevezi. A tulajdonképeni intelligencia leszorult a vezetőhelyről, leszorították a rendszer emberei: a viczinalista és provisionista nemesek!...

A szolnok dobokai politikus két elintézetlen aktát hagyott utódjának. Ez a két elfelejtett kinevezés egy gyalázatos rendszert jelent. Meglátjuk, hogy intézi el azokat Széll Kálmán.

Lehet, hogy a két urat, mint hagyatékot, átveszi az új miniszterelnök is. Lehet, hogy a hivatalos lap nem sokára nemcsak ennek a két hagyatékolt urnak,

Dolorosa.

(Szathmáry Zoltán elbeszélés kötete. Deutsch Zs. és társa kiadása. Ára 1 frt 20 kr.)
A „Debreczen“ eredeti tárczája.

Az öreg Gyulai Pál a Kisfaludy társaságban mondott egyik elnöki megnyitójában a többek közt azt hangoztatta, hogy az ujságírás előli az íróemberben a tehetséget s a ki különben értékes munkákat produkálhatna — azt hamarosan leszorítja a belletrisztika teréről. A napi lázas munkában ugyanis az ujságírónak sem ideje, sem türelme nincs, hogy szépirodalmi dolgozataira a kerekdedség, bevégeztség bélyegét üsse, tehetsége így természetesen hamarosan szétfolyik.

Mikor az öreg ur ezt a kijelentést tette, az ujságírók nagyon megharagudtak. Jól emlékszem egyik-másik pesti lap haragjára, melynek hasábjain kemény cikkek lázították a fiatal író nemzedéket a sokak szerint már kiérdemesült kritikus ellen.

Az öreg ur hallgatott s csak magában mondogatta:

— Jó, jó csak heveskedjétek! Aki haragszik, annak nincs igaza. Czafoljátok meg tettekkel szavaimat, akkor beszélhetek és én is szóba állhatok veletek.

Az ujságírók erre aztán mint egy dacz-

ból megmutatták, hogy tudnak írni, van még tehetségök s azt semmi a világon nem veheti el, nem rombolhatja szét.

Az öreg Gyulai allítását cáfolja meg Szathmáry Zoltán könyve is, mely a mult hetekben jelent meg s melyet őszintén megvallva, igaz gyönyörűséggel olvastam. — Egy olyan ujságíró munkája ez, ki csakugyan nehéz, felelősségteljes állást tölt be, nap-nap után nehéz munkát végez, de aki e mellett hű maradván eszményéhez, lelkesedéssel kezeli a belletrista pennáját.

Szathmáry Zoltán neve különösen Debreczenben jó hangzású név. Még két évvel ezelőtt a Debreczeni Hirlap hasábjain jelentek meg hangulatos poetikus tárczái, főleg ezekkel tette magát ismertté, kedvelté.

Munkakedve tehetségével együtt fejlődött s mikor Nagyváradra ment, ott is hamarosan kedvelt tárczáiról lett. Becsülték, szerették benne az igazi író embert, kinek minden egyes dolgot hangulat, mély érzés és közvetlenség jellemez.

És ez kölcsönöz különös kedvességet, mondhatni bájt annak a 12 elbeszélésnek is, melyet D o l o r o s a ezímen egy kötetbe foglalva adott ki.

A kötet minden egyes darabja a legszi-

gorubb kritikus ítélete szerint is értékes dolog.

Szinte bajos az embernek válogatni, melyik a poetikusabb, tartalmasabb.

Az Ébredés című novellában mint szingazdag tollú leíró mutatkozik be. Egy kép ez a novella, melyen művésze már az utolsó ecsetvonást is megtette. Györködteti szemünket — kielégíti lelkünket.

A kadét-ban nagy ember ismeretét látjuk megnyilatkozni. Imponál e mellett jellemző ereje. Pár vonással rajzol s egy ismert alak áll előttünk, a ki valóban él s nem pedig a képzelet világában lakozik.

Egyik kitűnő — szinte jellemző — tulajdonága Szathmárynak az, hogy kevésbé érdekes vagy új tárgyat is bámulatos finomsággal, szellemességgel bonczolgat s a bonczolgotat frappansul fejezi be. Ennek eclatáns bizonyítéka a kötetnek «Idegen légkörben» cz. darabja.

A kötet gyöngye a Dolorosa mellett «A gazember.» Megkapó realizmussal festi benne a való életet, minden sora, minden szava lekötő figyelmünket, gondolkodásra készíti agyunkat.

Meglepi az olvasót e mellett az a tiszta magyarság, mellyel a kötet minden elbeszélése

hanem még soknak fog hozni örömet. Mi nálunk minden lehetséges.

Mi maradunk tovább is demokraták; de gyártjuk az új nemeseket és kir. tanácsosokat, biztosítjuk az új választásokat.

Az aztán egészen más dolog, hogy a mi gyönyörű demokrata voltunkon az egész világ nevet. Hiszen fődolog a választás, nemesítés, kir. tanácsosság, provisió, — no meg hát a demokrácia is!.

A. E.

BELFÖLD.

A munkás védő törvények. A kerületi ipar felügyelők értekezlete a kereskedelmi miniszteriumban tegnap véget ért. A tanácskozás, mely több napon át tartott, Sztterényi József osztálytanácsos elnöke alatt folyt. Egyedüli tárgyát az újabb szükségessé vált munkásvédő intézkedések képezték. Békessy Sándor ipar felügyelő különösen az építő munkások védelmére vonatkozólag terjesztett elő egy tervezetet, mely alapul fog szolgálni a képviselőházhoz beterjesztendő törvényjavaslathoz. A tervezet javaslatai felett, mely a munkások biztonsága érdekében messze menő óvintézkedéseket tartalmaz, rendkívül érdekes és tanulságos vita fejlődött ki. Azután megbeszéltek és megállapították a gyáraknak és műhelyeknek, különösen egészségügyi szempontból való hatályosabb ellenőrzését is.

A függetlenségi pártkör helyváltoztatása. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt f. e. augusztustól körhelyiségnek a József-körút 31—8 sz. alatti házában szemben a Rakóczy térrel bérelt lakást.

Képviselői beszámoló. Eötvös Károly országgyűlési képviselő a pünkösztől ünnepek alatt Nagy Körösrre választói körébe megy, hogy ott megtartsa beszámolóját. Eötvös Károly fogadtatására választói nagyszabású előkészületeket tesznek.

A király itthon. Ő Felsége csütörtökön f. hó 11-én az ünnepnap miatt nem ad kihallgatást: pénteken Gödöllőről Budapestre érkezik és itt szombaton reggel folytatja a csapatszemet. A legközelebbi kihallgatás hétfőn lesz.

A mai általános kihallgatások után a király megtekintette W e e s e r-K e l l vázlatait a királyi várlaknak a pári-i világki-

dicsekszik. Ugy látszik Szathmáry mestere a szép prózának, mert magyartalanság, a mit par neves írónak különösen az utóbbi időben felröptak, nála nem fordul elő.

A kötet elolvasása után igazi örömmel és megelégedéssel konstatáltam egy olyan dolgot, a mi író embernek elengedhetlen kelléke. Szathmáry Zoltán novellái ugyanis az ő egyéniségét tükrözik vissza. Esmékért — nem megy a szomszédba. Irályban nem akar követni senkit — jól lehet Herczeg Ferenczet mesterien tudná utánozni. Minden dolgából előcsillan az «én», a mi mindent kifejez, de a fokozatos haladásnak is elvitazhatatlan záloga.

A Dolorosa csak kezdet, melyet hiszem, hogy egész sorozata fog követni az értékes alkotásoknak.

Az első szülöttére büszke lehet Szathmáry Zoltán, az a kedvező fogadtatás pedig, melyben úgy a fővárosi sajtó mint a nagyközönség részesítette, munkakedvét csak fokozhatja. — Hiszem, hogy ezt a feltevést rövid idő alatt egy új kötettel igazolja be.

S. B.

állításra szánt madártávlati képéhez, majd L a s z l ó Fülöpnek ült az uralkodó arczképéhez.

Országos izraelita gyűlés.

E gyűlésben izr. poigártársaink egyházuk autonómiáját hangoztatták, a mivel mint önfeuntartó egyház bírnak. Talán ez alatt inkább az egyenjogúság megvalósítását kell értenünk. De hadd szóljon a következő kimerítő közlemény.

Az izr. községkerületi elnökök tegnapelőtt és tegnap tartották a pesti izr. hitközség ülésében rendes gyűlésüket. Jelenvoltak: Poitzer Bernát (Rózsahegy), Schweiger Márton (Budapest), Szilasi Fülöp dr. (Szabadka), Deutsch J. M. (Szombathely), gelsei Gutmann Vilmos kir. tanácsos (Nagy-Kanizsa), Leopold Sándor (Szegvár), Wertheim Ármin (Székes-Fehérvár), Pfeiffer Fülöp dr. (Győr), Lippe Vilmos (Szolnok), Varhelyi Rósa Izsó dr. (Szeged), Sternthal Salamon (Temesvár), Horovitz Samuel (Kolozsvár), Schul Győző dr. (Szászváros) és Simon József dr. kir. tanácsos mint előadó.

Az izr. országos iroda jelentésének tudomásul vétele és a folyó ügyek elintézése után a gyűlés tagjai Schweiger Márton elnök vezetésével délelőtti 10 órakor Wlassics Gyula vallás- és közokt. ügyi miniszternél, 11 órakor pedig Széll Kálmán miniszterelnöknél tisztelegtek a vegből, hogy az izraelita autonómia mielőbbi biztosítása és szabályozása (vagyis talán inkább az egyenjogúsítás valószínűsítése Szerk.) iránti kerelmüket előterjessék.

A kultuszminiszternél Schweiger Márton a következő beszédet tartotta:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Midőn 1896. évi január havában az izr. autonómia tárgyában előterjesztésünket atnyújtani batorkodtunk, Nagyméltóságod kijelenteni méltóztatott, hogy semmit sem tart oly természetesnek, mint azt, hogy az izr. vallás recipiáltatván, e vallás hívei iparkodnak annak autonómiáját szervezni és biztosítani, hogy e törekvéshez a kormány is hozzájárul, de e kongresszusnak összehívása magában véve nem jelenti az autonómia sikerét, hanem bizonyos előkészületek szükségesek ahhoz, hogy oly autonómia létesíthessék, a mely kielégíti a különböző érdekeket is.

Azóta két további felterjesztést batorkodtunk e tárgyban Nagyméltóságodhoz intézni, de beadványaink még elintéztést nem nyertek. E mellett azonban hitközségeink és azok alkalmazotainak viszonyai rosszabbra fordultak.

Az izr. anyakönyvi ügy megszüntven államérdek (talán felekezeti? Szerk.) lenni, folyton az a veszély fenyeget bennünket, hogy az anyakönyvi intézményre alapított jelen hitközségi rendünk felbomlik. A hitközségi alkalmazottak viszonya hitközségekhez szabályozva nem lévén, eteregyakran a legnagyobb önkény uralkodik. A rendszeres vallásoktatás és az alapítványok ügyei is sürgős szabályozást igényelnek. Különbben a folyó ügyek is elég bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy a fennálló rendeletekkel a zsidó-ügyeket helyesen adminisztrálni nem lehet.

Szükségét érezzük annak is, hogy felekezetünk minden téren fokozott erővel fogjon intézményeinek fejlesztéséhez, de az e fölött folytatott tanácskozások közben szintén arra az eredményre kellett jutnunk, hogy a hazai zsidóság mint törvényesen bevett felekezet csak akkor fogja kötelességét minden tere méltó módon teljesíthetni, ha önkormányzati joga a törvényhozás által — úgy mint az több törvényesen bevett keresztény egyházzal szemben megtörtént, — biztosítva és szabályozva lesz.

Ezek a szempontok teszik kötelességünké, hogy Nagyméltóságod előtt ismét megjelenjünk, és nély tisztelettel eszedezünk: méltóztatassék az említett felterjesztéseinkben előadottak figyelembe vétele és a kilátásba helyezett előkészületek megtétele mellett minél előbb lehetővé tenni, hogy a törvényesen bevett izraelita vallás hívei a reájuk háruló kötelességeknek megfelelhessenek.

Ajánljuk felekezetünkre és annak ügyeit nagyméltóságod kegyébe. (Lelkes eljenzés.)

W l a s s i c s Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter erre következőleg válaszolt:

Igen tisztelt uraim!

Szónokuk szíves volt hivatkozni azokra a nyilatkozatokra, a melyeket e tárgyban már önök előtt tettem, jelen alkalommal sem mondhatnék egyebet, mint azt, hogy egy kongresszusnak az összehívása magában veve a siker biztosítékát még nem hordja magában.

En megvallom őszintén, azt szeretem, azt óhajtom, hogy ha kongresszust hívunk össze, akkor az minden valószínűség szerint a siker biztosítékát is hordja magában. — Jól tudják az urak, hogy kongresszus már volt. Azt is méltóztatnak tudni, hogy a kongresszusi szabályzatnak kötelező ereje országgyűlési határozat következtében mintegy meg lett szüntetve, a mikor — ha jól emlékszem — Gluczy Kálmán tette meg a házában erre vonatkozó indítványát, hogy mivel a kongresszus a törvényhozás előlege beleegyezése nélkül ült össze és így maga a törvényhozás erre vonatkozólag nem nyilatkozott és engedélyét meg nem adta, ennek következtében a kongresszusi határozatok teljes kötelező erővel nem bírnak.

Mar régebben tanulmányoztam memorandumokat és abban azt láttam, hogy arra méltóztatnak szult helyezni, hogy mindennek előtt országos törvény hozassék, a mely a kongresszusnak összehívását rendelje el. Ezt ad kérdést én tanulmányozásom tárgyává tettem és már több alkalommal mondtam azoknak az uraknak, a kik ez iránt érdeklődtek, különösen az önök központi képviselőinek, hogy igen komolyan tartom ezt a kérdést; és éppen ezért méltóztatnak megengedni, ha a kormány ezt a kérdést még beható megfontolás tárgyává teszi.

Egy dolgot azonban természetesen egész határozottan ki kell jelentenem: teljesen elismerem az izr. vallásfelekezetnek azt a törekvését, azt a jogat, hogy mint bevett vallás önkormányzati ügyeit rendezni óhajtja. En legjobban erzem azt, hogy a jelenlegi szabályok, a jelenlegi jogforrások nem alkalmasak arra, hogy a zsidó ügyeket úgy adminisztrálhassuk, mint ahogy azokat adminisztrálnunk kellene. Igen helyesen méltóztatott a szónok ur kiemelni, hogy mivel a hitközségi szervezetnek feltételei első sorban az anyakönyvvezető rabbinusokhoz vannak kötve és mivel az anyakönyv ma már állami ügy, ebből a szempontból kétségtelenül az államnak is megvannak a maga nehézségei éppen új hitközségek alakításánál, fiók egyházak létesítésénél annál is inkább, mivel a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény azokat a szakaszokat, a melyek más bevett vallásoknál a fiók egyházak létesítéséről intézkednek, a zsidó vallásra nem terjeszti ki és így nem tartom kizártnak, hogy a hitközségi ügy rendezése tekintetében talán még a kongresszust megelőzőleg is valószínűleg szükség lesz bizonyos ideiglenes intézkedésekre.

Láthatják ebből Uraim, hogy a dologgal komolyan foglalkozunk és érezzük mindazokat a hátrányokat, amelyek a zsidó ügy rendezetlenségét következtében előttünk nagy mértékben ismeretesek.

Semmi kétség arra nézve és az kivüléppen a recipiáról szóló törvényből is — hogy tulajdonképpen a zsidó vallás van recipiálva, tehát mint vallás, több zsidó vallás nincs, de igen is van administratio szempontból több megkülönböztetés, vannak rituales eltérések is: hisz igen jól méltóztatnak tudni, hogy a kongresszusi alapon állókon kívül ott van még az orthodox, ott van a statusquo, es ott van a negyedik, az u. n. seford hitközség is.

Méltóztatnak tudni, hogy a hitközségi szervezetre nézve bizonyos tekintetben eltérő szabályok vannak és különösen a bírósági fórumok is nagyban eltérnek, mert egészen más az önök kerületi bírósága, más az orthodoxok választó bírósága, míg a másik kettőnél a statusquo ante és sefárd hitközségeknél egyenesen a közigazgatási fórumok bíraskodnak. Sajátszerűnek találom azt is, hogy előfordult már az az eset is, hogy ugyanazon

hitközség egyszer kongresszusi alapon álló, azután átalakult orthodoxsá, azután statusquo ante lett és pedig rövid idő alatt.

Mondom, én a visszasságokat a legélénkebben érzem és ismerem és foglalkozom is velök; és épen nem ohajtom, hogy az urak abban a törekvésükben bármi tekintetben is megbénítva érezzék magukat, hogy végleges rendezés váltsa fel a mai bizonytalan helyzetet. De én valószínűnek tartom, hogy addig is, — előbb vagy utóbb — szükség lesz ideiglenes rendelkezésekre is, mert hisz méltóztatnak tudni, hogy nagy organikus rendezés sok időt igényel.

Magára az eljárásra és az adminisztrációra nézve is, ha szabad nyilatkozhatom tenem örömmel tapasztalom azt, hogy teljes, hazafias ügybuzgósággal iparkodnak a hazai nyelvterjesztése körül, nemkülönben — ami igen természetes és ezt nem is tekintem érdemnek — a hazafias érzéseknek ápolása körül. Én nagyon kerem, hogy ugyanazzal a hazafias érzéssel, ugyanazzal az ügybuzgalommal végezzék továbbra is munkájukat és iparkodjanak nekem megkönnyíteni az én nehéz feladatokat, amely annál nehezebbé válik, minél inkább tapasztalom, hogy jelenlegi jogforrásaink igen fogyatékosak és igen hézagosak. Én a zsidóügy terén többet akarok elintézni jó akarat, méltányossági szempontokkal, mint a rideg hatalmi sférába burkolódzó jogszabályokkal.

Ezeket akarom ez alkalommal glmondani és ismételve arra kérem Önöket bizzanak meg abban, hogy a kormány ezzel a kényes kérdéssel is behatóan foglalkozik és lehetőleg úgy iparkodik ezt a kérdést megoldani, hogy az az összes hazai zsidóságnak megelégedésére szolgáljon. (Élénk tetszés és éljenzés.)

A miniszterelnöknek Schweiger Márton a következő beszédet tartotta:

Nagyméltóságú Miniszterelnök ur! Kegyelmes Urunk!

Az izraelita község-kerületek elnökei, midőn rendes évi gyűlések alkalmából együtt vannak, megjelenni bátorokodnak ezennel Nagyméltóságod előtt, hogy első sorban Exczellenccsiadat, a magyar kormány élén mély tisztelettel üdvözljék (Éljenzés) és hogy felekezetünk még rendezetlen ügyeiről is Nagyméltóságod előtt megemlékezzenek.

Nagyméltóságodnak és a vallásügyi miniszter ur ó nagyméltóságának a képviselő házban kifejtett vallásügyi programja szerint a magyar kormány az állam és egyház jogait respektálni és épségükben fentartani kívánja. Minden esetre a leghelyesebb álláspont, melyet szabadelvű kormány vallásügyi terén elfogalhat. De e cél elérésének előfeltételét az kepezi, hogy az állam és egyház közti viszony rendezve legyen.

A törvényesen bevett keresztény felekezeteket az ország törvényei már felruházták azzal a joggal, hogy önkormányzati hatáskörükbe tartozó ügyeiket hivatkozva kötelező módon szabályozhatják. Ezeknek a felekezeteknek viszonya az államhoz tehát már teljesen rendezve van és így a magyar kormánynak vallásügyi programja a törvényesen bevett keresztény felekezetekkel szemben teljes mértékben érvényesültek.

Másképp áll azonban az izraelita vallásnak viszonya az államhoz. Az 1895. XLII. t. cz. az izraelita vallást törvényesen bevett vallásnak nyilvánította, de e vallásnak az államhoz való viszonyát nem szabályozta, hanem annak a szabályozását későbbi törvényes intézkedéseknek tartotta fenn.

Mindaddig, míg ezek a későbbi törvényes intézkedések meg nem tétetnek és ezek alapján vallásunknak az államhoz való viszonya szabályozva nem lesz, nem látjuk megadva a lehetőséget arra, hogy a magas kormány vallásügyi programja az izraelita felekezetekkel szemben helyesen keresztülvitessek.

Kegyelmes Urunk! Már az izraelita vallásról szóló törvény életbeléptetése után éreztük szükségét az izr. autonómia törvényes biztosításának és szabályozásának. Bátorokodtunk is akkor már a vallás és közoktatásügyi miniszter ur ó Nagyméltóságához előterjesz-

téssel járulni, melyben külügyi viszonyaink tüzetes ismertetése után azt kérelmeztük: hogy vallásunknak az államhoz való viszonya mielőbb ugyanazon az alapon szabályoztassék, a melyen hazánkban az állam és egyház közötti viszony törvényesen bevett keresztény egyházakkal szemben is rendezve lett.

A milleniumi év és a reá következett politikai viszonyok kérelmünk teljesítésére alkalmasak nem voltak és így felekezetünk autonómiaja még mindig a régi rendezetlen állapotban van.

Nagyméltóságodnak a magas kormány élén való megjelenésével mintegy varázstűsre megváltozott a politikai helyzet és a törvényhozó testületbe a béke bevonult. Tudjuk, hogy számosak és fontosok a feladatok, melyek megoldása Nagyméltóságodra s a törvényhozásra van, de tudjuk azt is, hogy Nagyméltóságod minden nemzetiégi különbség nélkül és minden osztálykülönbség nélkül egyenlő mértékben kíván mérni: a mi azonban valóságpolitikai terén csak akkor lehetséges, hogy ha felekezetünk hason viszonyba hozatik az államhoz, mint a melyben a törvényesen bevett keresztény felekezetek léteznek.

Nagyméltóságod igazságszeretete nem fogja megengedni, hogy e tekintetben felekezetünk még sokáig kivételes helyzetben maradjon, és azért reményteljesen nézünk a magyar kormány oly intézkedéseinek eléje, melyek alapján felekezetünknek az autonóm keresztény egyházakkal való egyenjogúsítása vallásügyi terén teljessé válhat.

Miután felekezetünk ügyét Nagyméltóságod kegyes pártfogásába ajánlani bátorokodunk még csak annak a kívánságnak adunk kifejezést: engedje a gondviselés, hogy Nagyméltóságod a hazai boldogítására s a közös előmozdítására irányított tevékenysége mellett jó erőben és egészségben még sokáig éljen. Hosszas élénk éljenzés.)

S z e l l Kálmán miniszterelnök erre következőldg válaszolt:

Mélyen tiszteit küldöttség!

Tiszteit uraim!

Fogadjak őszintén érzett köszönetemet azon szives szavakért, melyeket az Önök tisztelt szónoka hozzám intézni szives volt. Már maga a megjelenés is köszönetre kötelez, de még inkább azok a szavak, melyek, úgy látom, sok irányban visszhangot kepezik azoknak az elveknek és nézeteknek, a melyeket kormányra léptemkor az országgyűlésen kifejtettem, mert némely szavakat abból a programbeszédéből látok átvéve, a melyben politikámat kifejtettem, és csak örömmel tapasztalom, hogy az, a mit akkor mondtam, visszhangot keltett az országban.

Igen, az állam és az egyház közti jó viszonynak a fentartását elsőrendű állami feladatnak tartom és másodszor elsőrendű politikai feladatnak tartom a minden vallásfelekezet közti jó egyetértés fentartását. Az én politikám, a mely a jognak, a törvénynek az igazságnak a politikája kiterjed minden osztályra, minden vallásfelekezetre, minden nemzetiségekre különbség nélkül (Élénk éljenzés)

Hogy ennek a politikanak azátán mi az erkölcsi alapja, mi a célja és mi a tartalma, azt bővebben fejtegetni nem akarom. Önök azt ismerik. Abban a szabadelvű irányban viszem és akarom vinni továbbra is a politikát, a melyben felnőttem (Éljenzés) és a melynek tanait magamba szíviam politikai működésemben vallottam mindig (Éljenzés.)

Azokat a viszonyokat, a melyeket Önök szóba hoztak s azoknak keletkeztét ismerem még politikai pályám legelső éveiből, a midőn, gondolom, báró Eötvös József idejében, megindultak ezekben a kérdésekben a tárgyalások, azt is tudom, hogy megakadtak; de abban — gondolom, igazságot fognak Önök szolgáltatni a törvényhozásnak és azoknak, a kik ebben az irányban a törvényhozást alkotásra hívtak fel, hogy nagy lépés történt az 1895. évi törvényhozás által, a mely az izraelita vallást a törvényesen bevett vallások közé vette fel. Hogy minden viszony nem rendeztetett rögtön, annak — Önök talán még jobban tudják, mint én — meg van a maga oka: mert hiszen Önök sem képesek ma még azokat a kérdése-

seket, a melyek szabályozást igényelnek, — e g é s z e n t i s z t á n formulázni, mert a nehezégek két-égtelenül igen nagyok; hanem igenis, nekem és kormánynomnak feladatunk lesz, ezt az ügyet is nemcsak bővebb figyelemmel kíséreni, hanem, a mint az idő és a törvényhozásnak teendői megengedik, igenis ennek a kérdésnek a megoldásához is hozzá fogok nyulni (Éljenzés.), legyenek teljesen meggyőződve, hozzá fogok nyulni abban az irányban és azon politika szellemében, a mely az én irányom és az — én politikám. (Élénk éljenzés.)

Nagyon köszönöm szives megjelenésüket. Legyenek meggyőződve, nagyon szivesen fogok ezzel az ügygel foglalkozni, a mely polgártársaink igen nagy részének igen fontos ügye. (Élénk éljenzés.)

A miniszterelnök végül kezét fogott a küldöttség összes tagjaival, mire a fogadtatás véget ért.

KÜLFÖLD

Francia állapotok.

— A Párisi Magyar Értesítő tudósítása. —

Páris, Máj. 6.

A f r a n c z i a h a d ű g y m i n i s z t e r l e m o n d o t t.

Tegnap este már elterjedt a hír, hogy Freycinet hadügyminiszter beadta lemondását. A lapok még reggel mitsem közöltek felőle, mivel azt hitték, hogy a hadügyminiszter vissza fogja azt venni.

A mi bennünket illet, nem nagy sulyt fektetünk Freycinet ur távozására, a ki inkább hátrányára, mint előnyére vala a Dupuy kormánynak. Utódokban nem leszen hiány.

A m a i miniszter tanácsban dült el ezen ügy. A minisztertanács délután 1 óráig tartott. — Ekkor közölte csak a miniszterelnök a sajtóval a hadügyminiszter lemondását.

A miniszterelnök több ízben felszólította Freycinet hadügyminiszteri tárczájának megtartására, de ő állhatatosan megmaradt lemondása mellett.

A lemondás mint rendesen írásban adattott be, mire az a minisztertanács előtt tárgyalatott.

A jövő hadügyminiszter jelölt Krancz lesz, a jelenlegi közmunka miniszter, ki a tárcza átvételére hajlandónak nyilatkozott, ki nek belyét Monestier, a Lozère megye szenátora fogja betölteni.

Cavaignac lemondása óta Freycinet a tizedik hadügyminiszter, ki a Dreyfus-ügyből kifolyólag mond le.

Szomorú látogatás.

T r á n i grófnő, Erzsébet királyné nővére Genfben ment, hol a szomorúan hírhedt Beauvirage szállóban vett lakást. Első utja volt ama hely meglátogatása, a hol Luccheni a királynét meggyilkolta, ezután pedig abba a czukraszdába ment, hol a királyné halála előtt volt.

Színház.

A kaméliás hölgy.

Ganthier Margit tragédiája csalt tegnap este könnyet a szemekbe. A színházlátogató közönség ama része, melynek a romantika iránt még most is van érzéke, egészen megtörtötte a színházat. Du m a s darabja úgy látszik sokáig fentartja magát, s a közönség egysorba helyezi a klasszikus alkotásokkal. Ha pedig a legfelsőbb kritikus a közönséget tartja, igaznak kell lenni, hiszen harmincz év tapasztalata igazolta ezt be.

A tegnapi előadás tökéletesen kielégítette egy közönséget mint a kritikát. A felvonások végén felzúgó taps a szereplők érdemeit ismerte el, kik nemes ambícióval igyekeztek Dumas alkotását érvényre juttatni.

Egész valójában tárult elénk az a romlott erkölcsstelen világ, hol a szerelemben is a

pénz játssza a főszerepet, hol egymásután buk-
nak — züllenek el azok, kikben gyenge az
akarati erő, s hiányzik az erkölcsi alap. Ebből
a keretből megkapóan vált ki a büntől meg-
tisztult Margit, s a végtelenül szerelmes Ar-
mand tragédiája.

H a l m i Margit — Gauthier Margit-ja
igazi művészi alakítás volt. Minden banális
frázis mellőzésével jelenthetjük ki, hogy hibe-
ben, igazabban, megrázóbban kevés színész-
játssza ezt el a magyar színpadokon. Az volt
az ő Margitja, a mit Dumas oly biztos kezek-
kel rajzolt darabjában.

A bünből megtisztult szerelmes, szerel-
mében nemes önfeláldozó leányt megrázó
hüséggel, igazsággal állította elénk. Koronája
volt alakításának a 4-ik és ötödik felvonás,
mikor művészete egész teljességében állott
előttünk. Több Gauthier Margitot volt alkalmunk
látani, de aki az Armand-dal való nagy
jelenetét oly tökéletesen játssza meg — keveset.
Toiletteje is pompásak voltak. Tisztelői virag
kosárral lepték meg. A negyedik felvonásban
pedig kétszer hívták a vasfüggöny elé.

Duval Armandot Tóth Elek játszotta
sok igyekezettel. Fialat kezdő színész — jobb
alakítást nem is vártunk tőle, szerettük volna
azonban, ha szerepét jobban megtanulja. Szí-
néznél nem szabad megtörténni — bár-
mennyire ragadja is el a hév, hogy értelmet-
ten botlásokat csináljon. Mind a mellett az
utolsó felvonásban megállta helyét.

Feltétlen dicséretet érdemel átgondolt,
nemesen egyszerű alakításáért Szacsavay. A
gyermek jövőjéért aggódo, Margit légköre iránt
utalatót érző s a család hírnevét féltő, majd
Margit jelleme által egészen megváltoztatott
férfit művészettel tárta elénk. Szabó Irma
(Nichette), Rubos (Gusztáv), Tanai (Rieux de
Gaston) a szokott jók voltak.

A rendezés is kifogástalan volt.

(a—b.)

Levelek.

A színi szezon vége.

Pénteken már mennek a színészek, be-
zárul a színház, vége a színi szezonnak.
Szeretném így írni: hála Istennek, vége
van.

Én a magam részéről nem érzem azt az
elégikus hangulatot, melyet elválás kor, bucsu-
zásokor érezni szoktunk.

Ha végig gondolom a hosszú nyolcz hó-
nap tarka színházi eseményeit, alig-alig talá-
lok olyan mozzanatot, amely kedves emlékre
hangolna.

Most azonban nem akarok a színházi
vezetőségről írni. Hibáiról, botlásairól majd
írni fog más valaki e lap hasábjain rövid
idő múlva.

Egy pár őszinte szót intézek azokhoz a
kedves bohémekhez, kiket ezer veszekedés
daczára is igazán szerettünk s a kik elvégre
is nem tehetnek róla, hogy az ő igazgatójuk
K o m j á t h y János és hogy színügyi bi-
zottság is van a világon! . . .

Az ő távozásukat már igazán sajnáljuk
Nem a színi szezont, csak őket.

Itt allanak előttem sorban. L o c s a r e k n é N é m e t h y Gizellának ez
volt az volt az utolsó színházi éve. Gyönyörű
sikerekben gazdag pályára tekinthet vissza s
alig van kedveltebb tagja a színtársulatnak,
mint ő már régi idő óta. Hisszük, hogy mint
vendég, sok derült percet, élvezetet fog még
szerezni az őt szerető debreczeni közön-
ségnek.

De nemcsak neki emlékezetes ez az
elmúlt színi szezon. Sok sikerre nézhet vissza
K o m j á t h y n é is, ki legutóbb is meghatott
bennünket S t u a r t Mária szívhez szóló
jámbusáival.

F. K a l l a y Lujza ebben a szezonban
nem lett a közönség kedvence. Az volt eddig
is és most is az maradt. És a közönségnek
jó izlése van.

K i s s Irén sem válik meg tőlünk. —
Rosszul is tenné. Nem kap olyan helyet, a
hol úgy szeretnék, mint nálunk szeretik.

R. S e r f ő z y Zseninek volt egy össze-
tüzése a kritikával. Most már megmondhatjuk:
ő volt a megsértett. Ez az összetüzés volt az
első és utolsó. Az ő művészetét, haladását
mindnyájan örömmel szemléltük.

T. H a l m y Margit az volt e szezonban
is, a mi eddig: a mi nagy művésznőnk, a ki
— felünk — nemsokára itt hagy bennünket.
Akármint sajnáljuk is, különb teret és környe-
zetet kívánunk neki a debreczeninél. S a mi
fő: jobb direktort is!

F á y Flóra okosan felejtett s ügyesen
tanult. A legjobb uton halad, hogy a művészet
varázstitkát: a természetességet és igazságot
felfedezze.

S z a b ó Irma még mindig szép siker-
rel tölti be a naivai szerepkört. Kedves orga-
numával kis-nyomas megjelenésével még min-
dig meg tudja hódítani a közönséget.

A férfiak közül különösen négyen: a
szép tehetségű és folyton haladó S z a c s v a y, a
bámulatosan sokoldalú és ügyes R u b o s, az örökre vig és mindig művészi
S z i k l a y s a rendkívül intelligens T a n a y
számíthatnak állandó rokonszenvre. De ezt K a r a c s i s
nagy mértékben meg-
érdemli.

Ezeket sajnáljuk s ezeket várjuk öröm-
mel vissza.

A mi a színi szezonban értékes volt, azt
nekik köszönhetjük és az eltávozottak körül
egy párnak. Ők valamennyire felejtették azt a
botránys vezetést, melynek főokozója K o m j á t h y,
eredménye pedig a közönség el-
hidegülése.

Milyen szívesen gyönyörködünk az ő
játékukban, ha jobb vezetés és jobb környe-
zet volna.

Igy pedig kénytelenek vagyunk tőlük fájó
bucsut venni s bocsássanak meg nekem —
felsóhajtani: hála Istennek, vége a színi-
szezonnak! Dyb.

H I R E K

Jön az orfeum.

A holt szezon vigasztalója
A legruhátlanabb Muza.
Ki hiveit a spleentől óvja
S ezért oly nagy a nimbusa,
A ki hálásabb Tháliánál,
Mosolyt fakaszt, nem könnyeket;
Az orfeum itt lesz, örömmel
Várják — a szalma-özvegyek.

Mert itt a nyár, fürdőzni elmén
Sok édes asszony, feleség
S az orfeum az esték terhén
A ferj-uraknak nyereség.
Hány kis kalandról fogunk írni
Pikáns mesét mi skriblerék, —
Most pedig csak szelíd dolgokról,
Jámborságokról rimelek.

Környü Muza, én várva-várlak,
Jöjj, hisz már itt a holt szezon,
Versárgyaim már kifogyának,
Miről fog zengni már dalom?
Ha te nem jössz, karjába zár majd
— A rim kedvéért — Morfeum,
A világ: lengébb Muza:
Tárt karral várunk: orfeum!

Yda.

* **A helyi vasut új megálló helye.** A
helyi érdekű vasut részvénytársaság egyik
beadványában azt kéri a városi tanácstól,
hogy engedessék meg a társaságnak, misze-
rint V e c s e y Zoltán és K a r d o s László
kereskedő nagyerdei villája között egy új
megálló hely létesíttessék. A tanács legköze-
lebbi ülésén fogja az ügyet tárgyalni s az
új megálló helyet valószínűleg engedélyezni
fogja.

* **Oratóriumi emléktábla.** Ferenczy
Gyula a debreczeni akadémia kitűnő tanára-
nak érdeme az, hogy a kollegiumi ifjuság lé-
péseket tett egy — az oratóriumban elhe-
lyezendő emléktábla iránt. A jeles professor
buzdításának máris megvan a kívánt ered-
ménye. Mohácsy János, Mocsáry Miklós, Frá-
ter Ernő joghallgatók nagyban buzgólkodnak,
hogy az akciónak kellő eredménye legyen.
Mint értesülünk, a nevezett joghallgatók gyűjtő
ivein már is szép összeg gyűlt össze, mely biz-
tosítja az emléktábla költségeit. A leleplezési
ünnepélyen az ifjuság nevében a M. I. Ö. T
elnöke fog ünnepi beszédet mondani.

* **Színészeink Nyiregyházán.** A Bes-
senyei-szobor leleplezési ünnepélye alkalmából
ma este ünnepi előadást tartanak a nyiregy-
házai színházban. Berczik Árpád jól fogadott
vigjátéka: H i m f y d a l a i a körül szí-
re, az előadást megelőzően pedig F á y Flóra
színtársulatunk drámai szendeje fogja el-
szavalni B e n e d e k Jánosnak, a kitűnő
poétának az ünnepélyre írott szép ódáját,
melyet holnapi számban mi is közölni
fogunk. A színtársulat itt maradt kis töredéke
a T ü n d é r l a k M a g y a r h o n -
ban cz. darabmal fogja megpróbálni a ma
esti színházi közönséget mulattatni.

* **Elszökött leány.** Siralmas levelet írt
Debreczeni István érkenézi lakos a debre-
czeni rendőrséghez. Azt panasolja, hogy leá-
nya Jultánna, aki alig 14 esztendő, megunta
a szülei házat és megszökött. A debreczeni
rendőrség nyomozott a kis szökevény után,
de Debreczenben semmi jelre sem akadt, a
mi azt mutatná, hogy a gyermek ide jött.
Az érkenézi előjáróság bizonyára országos
körözését fogja kérni Debreczeni Julián-
nának.

* **A Zenede segélyezése.** A Zenede tü-
zifa segedelemért folyomódott a városhoz,
amely segélyt már korábban is hosszúideig
élvezte a zene-műveltség terjesztése körül
egy hosszú emberöltő óta sikeresen munkál-
kodó emez érdemes intézet. A jog- s pénzü-
gyi bizottság, melyet a tanács véleménymon-
dásra hivatott fel, — nem is zárkózott el a
kérelem elől, mert egy évre 10 öl tűzifa meg-
adását javasolja.

* **Kinevezés.** Papp János bécsi cs. és
kir. 85. ezredbeli kiszolgált katona altisztet,
Debreczen sz. kir. városi iktató irnokot a
budapesti m. kir. államvasuti igazgatóság a
debr. m. kir. államvasutak gépjavító műhely
hivatalába irnokká kinevezte.

* **A hortobágyi lódijazás.** A gazda-
sági egyesület által a Hortobágyon f. május
hó 28-án rendezendő lókiállítás és lódijazásra
kirandulni kívánó közönséget tisztelettel érte-
sitem, hogy a kifogástalan ellátásról csak
azok részére gondoskodhatom — a kik a
társaságban részvételüket a gazdasági egye-
sület ügyvezető titkárságánál (Város-ház első
emelet) május hó 23-ig előjegyeztetik, illetve
az 1 frt. 60 kros ebédjegyet megváltják. Szik-
szay Sámuel hortobágyi csárdás.

*** Hajdúvármegye egészsége.** Dr. Lósonczy Almos Hajdúvármegye t. főorvosa a vármegye közegészségügyi állapotát április havában igen kedvezőtlen színben festette. A közigazgatási bizottság tegnap tartott ülésében. Mérsékelt számú a születéssel jelentékeny számú halálozás áll szemben. Tüdőgyulladás, gümőkór és görcsbántalmak szedtek legtöbb áldozatot, míg a fertőző betegségek közül a roncóló toroklob különösen H. Nanáson a vörheny, H.-Szoboszló, H.-Nánáson, Tegláson és P.-Ladányon dühöngött leginkább. Veszett kutya harapás is volt Józsan két esetben, s a megharapott két gyermeket felküldték Budapestre a Pasteur intézetbe. Az összes jelentések tudomásul vétele után a bizottsági ülés 12 órakor véget ért.

*** A Joghallgatók Segítő Egyletéből.**

A J. S. E. körében — mint értesülünk — mozgalom indult meg, hogy az egylet elnökéül a jövő iskolai évre a főiskola egyik legderekabb hallgatóját, B a c s ó Jenő joghallgatót válasszák meg. A mennyiben a jelenlegi elnök visszavonul az ifjúsági élet teréről, B a c s ó Jenő megválasztása több mint bizonyos.

*** A Szigligeti Társaság évi jelentése.**

A «Szigligeti Társaság» megküldte szerkesztőségünknek az 1898-ik évi működését tárgyaló jelentése. A két ives jelentés hű képét mutatja a társaság múlt évi munkásságát, mely a vezetők buzgalmát dicséri. — A társaságnak 1898-ban volt rendes tagja 89, pártoló 132.

*** Öngyilkosság.**

A nemrég megnyitott Gambrinus fele sörcsarnok fiatal csapos legénye Török Sándor addig busult a szeretője után, míg egyszer nagyon meguntta ezt a szomorú földi életet s tegnap este egy flóbert puskából szíven lötte magát. Kiszállították a kórházba, a hol gondos ápolásban részesítik.

*** A tüdővész.**

Márczius havában a magyar birodalom területén 8314 ember halt meg tüdővészben. E szám nagysága legfeltűnőbb, ha összehasonlítjuk azt az öt veszedelmes ragadós betegségben elháltak számával, melyeket együtvéve 2200-al mul felül. Torokgyíkbán ugyani 1410, kanyaróban 1573, szarmhuruban 1191, vörhenyben 1229 es hasi hagymázban 678-an haltak el, összesen 6076, Magában a fővárosban 302 tüdővész halott volt, 39-el több mint februárban, mikor a számok csak 263-at tett. Két faluban majd mindegyik halott gümőkórban mult ki, 16 közül 12.

*** Iparos-e a vendéglős?**

A vendéglősök nemrégiben Debreczenben kongresszust tartottak s azon azt vitatták, hogy iparos-e a vendéglős? Ezen kérdést úgy oldotta meg a kongresszus, hogy ha iparigazolványt adnak ki a vendéglői jog gyakorlására, akkor iparos a vendéglős s az csakis képesített egyén lehet. A kongresszus elhatározta, hogy csak oly egyén lehet vendéglős, aki azt pin-czerkedéssel kezdte s abban bizonyos szolgáltatást tud kimutatni. A kongresszus ezt a határozatot írásba is foglalta s azt azzal a kérelemmel küldte föl a belügyminiszterhez, hogy a vendéglői ipart kösse képesítéshez. A miniszter azonban nem osztotta a kongresszus nézetét, mert a kérelmet azzal utasította vissza, hogy a vendéglősök foglalkozása nem kézműves ipar.

*** Ismét tűz.**

Zalamegye Resznek nevű községében eddig még ismeretlen ok miatt tűz ütött ki s a nagy szelben 54 gazdának mintegy 130 épületét hamvasztotta el. A kár 40,000 frtot tesz, melyből igen kevés volt biztosítva. A falunak alig egy harmada maradt meg.

*** Egy havi tűzkár becsértéke.**

Márczius havában 1180 magyarországi községben volt tűz és pedig 1446 esetben, a károsultak száma 2894, a kárt 2,896,866 koronára becsülték. A mult évi márcziusban a kár csak 1,944,183 koronát tett ki.

*** Egyedül kellemes ízű természetes hashajtó szer a Ferencz József keserűvíz, mi-ért is általánosac kedvelté es népszerűvé**

vált. A biztos és tartós hatásu Ferencz József vizet 10 vilákiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki. Nem szabadna egy háztartásban sem hiányozni.

Tolások.

Ime, a századvég egy új különlegessége — a házeltolások. Eltolják a Dreher palotát, eltolják a pesti zsidótemplomot s nem fog csodaszamba menni, ha az 1910-ik evben ilyenfajta híreket olvasnak majd a napilapokban:

báró Rothschild hosszunap istentiszteletét akarván végezni, haza tolatta magának a párizsi zsidótemplomot. Istentisztelet után a templomot visszatolták eredeti helyére.

Az orosz csár, miután czipője erősen szoritotta a tyukszemét, nem mehetett — el a párizsi vilákiállításra, hanem egy szép nyári napon az egész kiállítást hazatolta magának Szt. Pétervárra, hol felséges nejevel és gyermekeivel végignézte a legapróbb részletekig s miután legfelsőbb meglegedését fejezte ki, a kiállítást visszatolták Parisba.

Az amerikai köztársaság elnöke gyermekeit a Tannos igazgató ur pesti elemi iskolájában akarván képezetni, elhatározta, hogy az iskolát ezután minden héten haza tolatja magának New-Yorkba két napra s azután ismét vissza Pestre.

Az osztrák parlament és a magyar parlament egyezkedik s e végből az országházat is és a Reichsrathot is áttolták Pozsonyba, hogy közelebb legyenek egymáshoz. Mikor azonban a vita nagyobb mérveket kezdett ölteni, a magyar parlamentet hirtelen M.-Szigetre, a Reichsrathot pedig Svájcba tolták el.

A muszkaczár felséges nejevel a minapában sétakocsizást tett a főváros vidékén s mivel egy utjokba eső falucskán nem akartak áthajtani, a falut eltolták az ország másik szélére, a mig a felséges pár setakocsizását elvégzi.

Óriási rablás történt tegnap Pesten. Eddigelő ösmeretlen tettesek (a tettesek akkor is mindig ösmeretlenek lesznek) a: Osztrák és Hitel Bankot tegnap éjjel áttolták Amerikába. A rendőrség mindent elkövet, hogy a tetteseket kezrekerítse, azonban — mint a mult század óta annyiszor — az mindeddig nem sikerült.

Óriási tűz pusztított tegnap az Andrássy uton. Ugyanis egy négy emeletes palota kigyult s mire a tűzoltóság kivonult, teljesen lángokban állt.

A tűzoltók tehát nem is fogtak az oltáshoz, hanem a szomszédos palotákat az Abbázia kávéháztól kezdve a Városligetig eltolták Soroksárra s így sikerült a tüzet lokalizálni.

Kínát földarabolták. A monarchianak is jutott egy kicsi belőle. (tehát mégis!) A monarchia azonnal haza tolatta a részét Budapest szomszédoságába. Ennek az éghajlata ugyanis legalkalmasabb a czipf és egyéb chinai intézmény fejlődésére.

S elkövetkezik majd az az idő is, — mikor nem lesz lehetetlen hogy: ha nem megy Mohamed a hegyhez, eltolják a hegyt Mohamedhez.

Mit tárgyal a megye?

— Hajdúvármegye május 15-iki közgyűlésének tárgyai. —

(Folyt. és vége.)

A f. évi mártius és ápril havi váratlanul megejtett pénztárvizsgálatokról felvett jkvek bemutattaknak.

A vármegyei igazoló választmány jelentése a h.-dorogi II. alváltató és a h.-hadházi választó kerületekben megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok igazolásáról.

Kir. tanácsos alispán előterjeatése a vármegyei központi gyampenzár valamint a kabai, p.-ladányi, b.-ujvárosi és h.-hadházi gyám penztárak tartalék alapjának a jövő 1900-ik évi vármegyei költségvetéshez való hozzá járulása kérdésében.

Kir. tanácsos alispán, a Csapó István vármegyei bizottsági tag elhalálozásával:

Az állandó választmányban.

A központi választmányban,

A községi jegyzői nyugdíj-intézet igazgató választmányában üresedésbe jött tagsági helyek betöltése iránt előterjesztést tesz.

Komarom sz. kir. város közönsége a nyugodt és komoly parlamenti tárgyalások zavartalan menetének biztosítása iránti feliratokat tárgyzó törvényhatósági megkeresések alapján ugyanezen ügyben hozott határozatát támogatás végett megküldi.

Nagy-küküllő vármegye közönségének a nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz intézett s pártolás végett ide is megküldött az iránti felirata, hogy jövőre a ser-tésvesz szórványos fellepése eseten a zariatok csak a legszűkebb körre szorittassanak.

H.-Hadházközség előjáróságának jelentése arról, hogy az ottani borellenőrző bizottság elnöke Hadházi Endre elhalt.

H. Böszörmény város polgármestere id. Uzonyi Péter ottani lakosnak a városi képviselő testület 16—1246/1899. kgy. számú azon végzése elleni fellebbezést — a mellyel a nevezett fellebbező által beadott határozati javaslat elvetése mellett a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek a birtokosság által a városnak átadott ingatlanok tulajdonjog bekebelezése iránti rendelkezése tudomásul vétetett — felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere a városi takarékpénztár 1898. évi zármérlegét s a f. évi márczius 8-án tartott takarékpénztári közgyűlésben felvett jkvet felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere a f. évi márczius 8-án tartott városi takarékpénztári közgyűlésnek 7. és 8. számú határozatai ejlen Szy Zsigmond takarékpénztári könyvelő által bendott fellebbezést felterjeszti.

A b.-ujvárosi járás főszolgabírája Egyek község képviselő testületének 3—899. szamn, az ottani gazdaközönség 56. tjkvi számú ingatlanára helytelenül bekebelezett 10,000 frt vasuti kölcsön kitáblázása tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

A nádudvari járás főszol abiraja, Nádudvar község képviselő testületének a községi tulajdonát tevő »hosszu-völgy«-ből 2705 □-öl területnek házhelyekül való kiosztása tárgyában hozott határozatát, Lükács Dezső községi képviselőnek az ellen beadott fellebbezésével együtt felterjeszti.

Ugyanaz Nádudvar község képviselő testületének a községi szervezési szabályrendelet, 26, 35 és 42 §-ai modositasa tárgyában hozott határozatait jóva bagyas végett felterjeszti.

Ugyanaz Nádudvar község képviselőtestületének a Beke Istvan ottani lakos tényleges birtokában levő 374 □-öl területű közter atirásának engedélyezesere vonatkozó határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

Ugyanaz Nádudvar község képviselőtestületének utca egyenesítés céljából Demjén Lajosné és társainak átadott 77 □-öl terület elidegenítésére vonatkozó határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

Ugyanez Nádudvar község képviselőtestületének utca egyenesítés czaljaból Lázár Gyula és társainak átadott 256 □-öl földterület eladása tárgyában hozott határozatát — jóváhagyáa végett felterjeszti.

Balint Imre és társai kaba lakosoknak az ebtartási szabályrendelet 1. §. c. pontjának modositasa iránti kérvénye.

P.-Ladany község közönségének ugyanezen ügybeni kérvénye.

A nádudvari járás főszolgabírója a Kaba község területén alakult hegyközség rendtartását jóváhagyás végett felterjeszti.

Nádudvar község előjáróságának előterjesztése a törvényhatósági kőut athelyezése céljából kisajátított s a megtörtént utathelyezés után fenmaradó telekrész eladása iránt.

H.-Hadház község képviselőtestületének az Ősz Kis Sándor volt adószedő által elkövetett sikkasztások miatt szükségessé vált adóleszámolás ügyében hozott s nevezett volt pénztárosok örökösai által felebezett határozata magy. kir. pénzügyigazgatóság informáló átiratával.

Takács Miklós h.-hadhazai lakos Közgyám előterjesztése az 1897. évről szóló számáda ügyében hozott 32-333/1899. kgy. számú vármegyei határozatban foglalt észrevételek 1-ső pontjára vonatkozólag.

A b.-ujvárosi járás főszolgabiraja H.-Samson község képviselő testületének vásártéri berendezése céljából egy földterület megvetele tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Nánás város polgármestere a tűzoltó alap vagyonának az ujonnan alakult tűzoltó egyület kezébe átadására tárgyában hozott 58554 számú képviselő testületi határozatot Berencsy Gyula tűzoltó együleti parancsnok felebbezése folytán felterjeszti.

Földes község előjárósága, a képviselőtestületnek 28000 frt. törlesztés kölcsön felvétele tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere, a városi képviselő testületnek az id. Sóvágó Gábor volt közbirtokossági pénztáros megszámloltatása ügyében hozott, id. Sóvágó Gábornak az ügyből kifolyó egyezségi ajánlatát elfogadó 59-1586/1899. kgy. számú határozatot Paksy Karoly rendőrkapitány és Dr. Magi Kálmán tiszti ügyészek ez ellen beadott fellebbezése folytán felterjeszti.

A nádudvari járás főszolgabiraja Nádudvar községnek a szolnok debreczeni transverzalís műutnak Nádudvar érintésével való kiépítése tárgyában beadott kérvényét felterjeszti.

A nádudvari járás főszolgabiraja Nádudvar község képviselő testületének a kőjárda építés kereztül vitele tárgyában hozott határozatát Roseofeld Eleknek az ellen beadott fellebbezésével együtt felterjeszti.

H.-böszörmény város polgármestere Drén Sándor ottani lakos városi képviselőnek az 52/899. kgy. számú, a város tulajdonát képező erdő birtoknak jövőben is a város költségén alkalmazott erdő tiszteltető kezelése tárgyában hozott határozata ellen beadott fellebbezését a vonatkozó iratokkal együtt felterjeszti.

Egyek község előjárósága a községi képviselő testületnek azon határozatát, mely szerint újból elhatározott hogy a lakarek magtári alapul új községházszervezése vagy építésére felhasználtathassék jóváhagyás kérése mellett felterjeszti.

A pancsovai ev. ref. egyház, templomépítési alapjára segély adományt kér.

Kovács Imre vármegyei irnok kérvénye egyhavi szabadságidő engedélyezése iránt ; Szücs István vármegyei igtató hason tárgyú kérvénye ;

Tótkéz Gábor vármegyei irnok hasonló kérelme ;

Jószay Antal vármegyei kiadó hasonló kérelme.

Lukács Géza vármegyei irnok hason tárgyú kérvénye.

Vármegyei főjegyző, I-ső II. és III: aljegyző kérelme egy egy havi szabadság engedélyezése iránt.

A vakokat gyámolító országos egyület kérelme segély adomány iránt.

Orosz Endre arvaszéki ülnök kérvénye egy havi szabadság idő engedélyezése iránt. És a főszámvevő jelentései.

Tudomány, irodalom és művészet.

A **„Vasárnapi Ujság»** maj. 7-iki száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg: Károlyi Tivadar bajor herceg és Mária Jozefa főhercegnő ezüst-mennyekzője (arcz képekkel) — «A nemzetes ur.» Költemény Lampérth Gézától. — Regénytár: «Az utolsó Lángy» az akadémia Nadasdy-pályázatán dícséretet nyert költő elbeszélés. Irta Tavasz Antal (Goró Lajos rajzaival). — «Vadlilium»

Regény. Irta Theuriet Andrée. Francziából fordította G. Cserhalmi Irén (a párisi kiadás eredeti illusztrációival). — «Trafort Agnes.» Szüry Dánielől. — «Az örök béke eszméje.» — «A Gellért-hegyi citadella lebontása» (képekkel Hary Gyula és Paur Géza rajzai után). «A ki veszt, nyer.» Amerikai történet. Irta Adrien Vely. Francziából fordította Kovács A. — «Szibériai foglyok» képekkel). — «Besenyeyi György» (arczképpel; egykoru festmény után rajzolta Cserna Károly). — «Besenyeyi György szobra» (képekkel Kallós Ede szoborműve után) Paur Gézától. — Az akadémia nagyhete. — A hírlapírók nyugdíjintézetének közgyűlése. Irodalom és művészet. Közintézetek és Egyletek. Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a «Politikai Ujdonságok»-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest) IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap» legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.

Szobor leleplezés Máramaros-Szigeten. Szilágyi Istvánnak, a máramaros szigeti ev. ref. lyceum felszázadot meghaladó időn át volt buzgó és kiváló igazgató tanárának, Arany János egykori tette buzditójának, a magyar tudományos akadémia és a Kisfaludy-társaság több ízbeni megkoszorúzottjának, tanítványai és tisztelői közadakozásából készült szobra f. hó 7-én lelepleztetett le Máramaros-Szigeten. A leleplezési ünnepélyen, melyen M.-Sziget és Máramaros megye összes intelligenciája s több tavoli testületek képviselője is megjelent, az ifjusági ének után Szizkissza y Zoltán lelkész, a szobor bizottság elnöke mondott alkalmi beszédet. Darvay Bela városi főjegyző a város nevében át vette gondozás végett a szobrot, l k k o n y Antal főgymn. tanár nagyhatású alkalmi ódáját szavalta el. Végül György Endre az akadémia nevében s dr. Erdős József a debreczeni «alma mater» összes tanártanárának nevében megkoszorúzták, a sok más iker koszorúkkal is felékesített szobrot. Az ünnepélyt este a jogásé ifjuság hangverseny fejezte be. A szobrot Tóth Avdrás debreczeni szobrász készítette — A Szilágyit ismerők egyhangú elismerése szerint az eredetihez nagyon hasonlatossággal és közmegelégedést keltő kivitelben.

CSARNOK.

A kosár.

— Novella —

Irta: **Lobedancz.**

— németből ford B. B. —

(Folytatás.)

A szegény gyermek leghevesebb ellene közé tartozott különösen a hallgató pap neje is. Különbö ez a hölgy és férje sajátosság egyének voltak. A helyett, hogy a sziget egyszerű lakói rajok, mint művelt emberekre, mint felettök állókra tekinthettek volna, megfordítva állt a dolog.

A pap, mielőtt mostani hivatalát elfoglalta volna, felsőbb magán-tanintézet-felével birt Bredstedtben, Schleswig egyik mezővárosában.

Ebből tanította főnn magát valami keservesen. Megházasodott s csakhamar egy ház gyermek lett. Az asszony rossz háziasszony és anya volt, minék folytán a magantantító ur gyermekei mindig a legpiszkosabbak voltak a honoratiorok közt. A városiak szívesen is tudtak volna rajtok, mert intézetök akadályozta, hogy valami fiatalabb jelölt nyithasson hasonló iskolát. Ekkor ült meg a hoogi lelkész állás s a városi polgármester mindent elkövetett, hogy a tanítónak, kitől már mindenki szabadulni óhajtott, ez állást megszerezze.

A jelölt tekintélyes kora, a sok gyermek megható disz gyanánt szerepelt a miniszterhez küldött ajánlásban s bölcsen elhallgatták, hogy a tanító ur már minden theolo-

giát, meg azt is, ami hozzá tartozik, rég kiadott magából és a piszkos, rendetlen gyermekek nem nagyon lesznek alkalmasok követendő példakul, a hallgató rendes gyermekeknek.

Leny pedig folyton igen tisztán öltözött és nemcsak gondosan — kijavítottá szegényes ruháskait, hanem veleszületett jó izlésével úgy választotta ki s alkalmazta össze, hogy előnyösen tünessenek föl hajlékony természet s kedves arcját. Isten tudja, ki segített neki, míg gyermek volt, később pedig maga lett szabónővé. Voltak saját eszméi, melyeket valóságosul a csolnak utasainak városias ruházata szült, vagy legalább ébresztett fel benne. De ha valaki ezek folyán kaczersággal vádolná a fiatal leányt, nagyon meletatlanul cselekednék. Mindez inkább merőben ártatlan, öntudatlan szepérzek volt, asszonyi «valami», tapintat, vagy bármint nevezük; mi többek közt azt is bizonyítja, hogy a hajós élet nem változtatta meg benne nemének tulajdonságait.

Leny egy évre konfirmációja után retentő csapás érte. Egy nyugotról jövő iszonytató vihar víz alá temette az egész hallgató a werftek kivételével; Brodersen hajóját elszakította a cölöpről, melyhez kikötve volt s ugy csapta a távoli parthoz, hogy ezer meg ezer darabra roppant.

Brodersen vigasztalhatatlan volt. Annyival sem rendelkezett, hogy a legszükségesebbet megszerezze s a hallgató természeti fekvése lehetetlenné tette, hogy más életmód után láthasson. Amennyire telt, segítettek rajta, nevezetesen a jó módu Pellworm szideten gyűjtött rendeztek, — a mely addig elég volt mind a ketőjüknek, a míg majd a postai hatóság támogatásával új hajót vehetnek.

A lelkész neje, kinek éppen gyermekdaikára volt szüksége, rögtön ajánkozott, — hogy Lenyt, mint ilyet magához veszi s ézrevette hogy ez a «jótetemény», a legnagyobb penzbeli segéllyel is többet ér. Leny, bar rossz előérzettel volt eltelve, nem volt képes «nem»-et mondani s a paplaka költözött. A főposta igazgatóság nemsokára egy, az iskola-mester által szerkesztett kimerítő értesítést kapott azon szerencsétlenség felől, mely Brodersen révész érte, ki hajóját önhibáján kívül, az elemek dühe folytán elvesztvén, keuyér nélkül maradt. Emiatt a postajárás is szenved és a hallgató—Pellworm szigete és a szárazföldi közlekedés csupán törékeny csónakokra s esetleg ott elhajózó gőzösökre van utalva.

Nem sokára megjött a válasz, mely szerint a hatóság a rév-hajó vételére hajlandónak nyilatkozik bizonyos mérsékelt összeget átadni, Brodersen révész számítsa fel, hogy mennyi szükséges annak a beszerzéséhez.

Ah, ez volt életnek utolsó boldog, — menyenyel telt pillanata. Azt hitte, hogy nemcsak régi tevékenységét kezdheti újra; hanem forrón szeretett leányát is visszaveheti magához, mert Leny panaszkodott, hogy a papnál nem tarthatja soká, míg asszonya őt vádolta minden képezhető rosszal.

Most tehát Brodersen a legnagyobb lelkiismeretességgel s a királyi hatóság iránt érzett legmélyebb alázattal számítá ki, hogy mennyi pénzre van szüksége az új hajó beszerzésére végett s ezt az előterjesztést a fővárosba küldte. Mivel azonban az ily adatok rendszerint kissé magasra számítvák, mint-hogy az emberek úgy vélekednek, hogy egy tallér ide-oda nem sok, ha a közös kassza fizeti, tehát a hatóságoknál már szokásba jött az ilyen összegekre sebb szállítani legalább is egy negyedrészzel s így Brodersen k sem adták meg az egészet.

Midőn ezt megtudta, oly igen szívére vette azt a gondolatot, hogy ez összegből lehetetlen hajót venni, miképp nagymérvű buskomorsága egyik szomorú pillanatban, mivel hozzá, meg a lelkészné is határozottan panaszkodott Leny megrögzött rossz magaviselete miatt, — öngyilkossá lón.

A postai igazgatóságnál levő urak álmukban sem hitték, hogy az a néhány tallér, me-

lyet az államnak meg akartak takarítani, ily szomorú következményű lesz.

Lenyre most a szenvedés és megpróbáltatás nehéz uapjai következtek... A lelkesné, ki ép oly fősvény, mint gonoszlelkű volt, — amellet valódi házi sárkány, ki előtt férje feltétlenül meghajolt, most azt hitte, hogy a szegény leánnyal szemben nyert játéka van. Berről egyáltalán nem volt szó. Ez magától megjő, ha valami rendet tanul s utalatos hajós szokasait elhagyja. — Ruhara nincs szüksége; először használja el azokat a városi ruhákat, melyeket hiu atyja neki viselni megengedett. Ha majd ezeket elhordja s így a hiúságról leszokik, arról is lehet beszélni, vajjon nem lenne-e jobb, kézpénz helyett új, alkalmas parasztruhákban adni ki bérét?

Leny föllázadt az ily bánásmód ellen s keserű szavakban tiltakozott, elpanaszolva baját másoknak is. Ezek azonban csak vállukat vonogatták s úgy vélték, hogy mindez nem tartozik rájuk; majd nem úgy fog lenni; teljesítse csak kötelességét s tűrjön nyugodtan; akkor lassanként urnójének haragja is kimerül. De ez épeu nem történt; sőt ellenkezőleg, — mennél jámborabb volt Leny, gonosz asszonya annál boszúsabbá lett s ha azelőtt illetlenek, kihívónak nevezte, most meg azt hánytá szemére, hogy alázatot s jámborságot szinlel.

Ez bizonyos tekintetben igaz is volt; de szegény leány joggal érezte, mily borzasztó igazságtalanság őt ezért vádolni, holott majdnem emberfeletti erővel sikerült neki csak leküzdeni az urnóje iránt érzett gyűlöletet s megvetést. Hogy ebben a házban a gyermekek nem voltak jobbak — az könnyen elképzelhető. A kicsinyek úgy csiripoltak, ahogy az öregek dudoltak.

A mérték végre — betelt. Leny megvalotta önmagának, hogy tovább nem képes tűrni. Sőt akarta tépni e láncot... hiszen a halál jótétemény ily étellel szemben!... Sokat tűnődött rajta, hogyan szabaduljon meg tőle. Mi lett volna könnyebb, mint a végtelen tengernek, mely óriás karjával átölelve tartá szűfötte szigetét, mély keblébe vetni magát? Hideg fenekén, hullámozó vizétől betakarva, föltalálná az örök nyugalmat...

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Pályázat erdősítési jutalmakra.

Az orsz. erdei alpból a magasabb hegysek fensíkainak, tetőinek és gerinceinek vagy meredek oldalainak s közgazdasági érdekből erdészetiileg mivelendő oly területeknek beerdősítésére, melyeken hegyomlások, hó vagy kőgörgöttek megakadályozása, szélvész és vizek rombolásának, valamint a futóhomok tovább terjedésének meggátítása végett az 1879. XXXI. tc. 165. §-ában megjelölt erdősítési közz. szempontból szükséges, a f. évre 6 nagy jutalmat és 12 elismerő jutalmat tűzők ki és pedig:

- két elsőrendű nagy jutalmat egyenkint 1000 koronára
- két másodrendű nagy jutalmat egyenkint 800 »
- két 3-ad r. nagy jutalmat egyenkint 600 »
- 3 elsőrendű elismerő jutalmat egyenkint 500 »
- 3 másodr. elismerő jutalmat egyenkint 400 »
- 3 másodr. elism. jutalmat egyenkint 300 »
- 3 negyedr. elismerő jutalmat egyenkint 200 »

Versenyezhetnek mindazok az erdősítések, amelyek a folyó évben nem állami költségén foganatosítottak, még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25 (huszonöt) k. holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy vagy két tagban legalább 10 (tíz) k. holdra terjednek.

Versenyezhetnek erdőbirtokosok, birtokos területek, polgári, egyházi vagy urbéres községek s illetve erdősítetek, kiknek költ-

ségén s illetve kiknek tanácsa szerint s felügyelete alatt az erdősítés teljesített, feltéve, hogy a jutalom odaitélésének időjében azok a jutalmazott új erdőnek még birtokában vannak, illetve azt erdőtiszti minőségben kezelik s az erdősített területet a beerdősítés biztos sikerének elősegítése végett a folyó évtől vagy az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozták s a versenyző területen nealán pótlólag szükséges újabb erdősítési munkálatokat is évenként eszközölték s a létrejövő erdőnek az erdőtörvény 2. illetőleg 4. §. szerint való kezelése iránt intézkedtek.

A jutalmak az 1904-ik évben szolgáltatnak ki s azok kétharmadrésze az erdősítés költségeit viselő erdő tulajdonost, egyharmad része pedig az erdősítést teljesítő erdőtisztet illeti.

A jutalmakat az orsz. főerdőmester, vagy helyettesének elnöklete alatt erdőtisztekből alakított 5 tagu bizottság itéli oda, a beerdősülés, illetve a szükséges alakulás biztosításának megtörtént igazolása alapján a teljesített erdősítés közérdekü becsének sorrendje és minősége szerint.

A bíráló bizottság itélésének alapjául szolgálnak az illetékes közig. erdészeti bizottságnak, illetve a kir. adófelügyelőnek a versenyző erdősítések felett adott javaslatai és a bíráló bizottság részéről esetleg teljesítendő helyi szemlék.

Azok, kik a kitűzött jutalmakra pályázni kívánnak, felhivatnak, hogy a f. év tavaszán történő erdősítést legkésőbb 1899. júl. hó végeig; a f. év őszén történő erdősítés pedig legkésőbb f. é. decz. 25-ig, az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának (kat. holdakban) az erdősítésre használt fanem, illetve fanemeknek s utóbbi esetben azok elegyarányának pontos megjelölése mellett nálam jelentsék be.

A pályázati feltételek meg nem tartása a versenyből való kizárást vonja maga után.

Budapest, 1899. é. febr. hó 22-én.

Földm. m. kir. miniszter.

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiact. Május 8. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 46—47 kr. Közép (paronkint 300—340 klg. sulyban 46—47 kr. Fialat, nehéz (paronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 49¹/₂—50 krig. Fialat közép (paronkint 251—320 klg.) 49—49¹/₂ krig. Fialat könnyű paronkint 250 klgig terjedő sulyba. 49—50 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli sulyban) 48—48¹/₂ krajczárig. közép paronkint 240—260 kilogramm sulyban) 46¹/₂—47 krajczárig. Könnyű (paronkint 240 klgamig terjedő sulyban) 47¹/₂—48 krajczárig

Sertés létszám: 1899. évi május 6-án — volt készlet 42.488 darab, 1899 május hónap 7-én felhajtott 702 drb, 1899 május hónap 7-ik napján elszállított 915 drb. 1899 május hó 8-ik napjára maradt készletben 42.275 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata kissé kellemesebb.

Évad
Május-okt

Reichenhall fürdő.

Sós, savó- és legnagyobb német klimatikus gyógyhely a bajor Alpesebben. Sós-, kecskesavó, moór és egyéb kivonati fürdők. Kecskesavó, tehentej, kefir alpesi fünedvek, mindenféle savanyuvizek friss töltésben; legnagyobb pneumatikus kamarák, a belelélegzések minden neme, sóskutak, terepkurák Oertel tanár rendszere után, hidegvízgyógyintézet és gyógytornászat. Legjobb hygienikus általános feltételű magas forrasú vízvezeték, csatornázás és fertőtlenítés. Kiterjedt parkok fedett sétautakkal, Croquet- és Lawn-Tenis-terek; közelben fenyves erdők és jól ápolt gyógyutak minden irányban és magassági viszonyban. Naponta a fürdő-zenekar által 2 hangverseny, évad színház, olvasóterem; vasut, távirtda és telefon állomások. Részletes leírásokat magyar nyelven is küld ingyen és bérmentve

a fürdő-bizottság.

Budapesti gabonatözsde.

Május 8.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 klg.		Kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági	ó	76	9.05 — 9.15	80	09.50	—09.65
"	"	77	9.20 — 9.25	81	09.00	—00.00
"	"	78	9.25 — 9.35	82	—	—
Tiszavidéki	ó	79	9.40 — 9.50	—	9.35	—9.65
"	"	76	8.55 — 9.05	80	—	—00.00
"	"	77	9.10 — 9.20	81	00.00	—00.00
Festvidéki	ó	78	9.10 — 09.20	82	9.45	—10.55
"	"	79	9.20 — 9.30	—	—	—00.00
"	"	79	9.30 — 9.40	80	—	—
Fehérmegyei	ó	76	8.90 — 9.10	81	9.45	—9.55
"	"	78	9.05 — 9.10	82	—	—
"	"	79	9.15 — 9.25	—	—	—
Bácskai	ó	76	9. — 9.10	80	—	—
"	"	7	9.15 — 9.25	81	00	—00
"	"	8	—	82	0000	—00
Észak mag	"	7	—	—	—	—
"	"	7s	—	80	—	—
"	"	79	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ár kilógram	
Fecs elsőrendű	uj 70—72	7.20	7.35
" másodrendű	"	7.05	7.20
Árpa takarmánynak	" 60—62	6.15	6.35
" égetni való	" 62—64	5.80	6.10
" serfőzdei	" 64—66	6.60	7.00
Zab	" — — — — uj 39—41	6.00	6.10
Tengeri bánsági	" — — — — uj	4.40	4.55
" más nemű	" — — — — "	5. —	5.25
Repce bánsági	" — — — — "	4.15	4.45

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben., Alsó-Ausztria, az antiarthritis és antiarthitikus vertisztító-theák feltalálójának. Köszvény és rheumatizmus elleni vértisztító.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azért történik, mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben szolgálataiért, melyet vértisztító teája által kinzó rheumatizmus szenvedéseimben teljesített, köszönetemet kifejezni és aztán, hogy másokat is, kik ezen irtózatos betegségbe esnek, eme kitünő teára figyelmeztessen. A kinzó fájdalmakat, melyeket minden időváltotásnál az összes tagjaimban szenvedtem és amelytől semmiféle gyógyszer, sem a Badeni kénfürdők meggyógyítani nem tudott — nem vagyok képes leírni. Almatlanul hánykolódtam ágyamban, étvágyam szemlátomást elmúlt, kinézésem egészen elhomályosult és egész testerőm elfogyott. A fenti tea 4 heti használata után fájdalmaitól teljesen megszabadultam nemcsak és még most is, miután már 6 hét óta nem iszom teát, egészséges vagyok, testi erőm is megjavult. Erős a meggyőződés, hogy mindenki, aki hasonló bántalmaknál ezen teánál keresi menedékét, annak feltalálóját, **Wilhelm Ferencz** urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kitünő tisztelettel
Butschin-Streitfeld grófné

alezredes neje.
Kapható minden gyógyszerárban.

Ide figyeljenek kisebb gazdák!

Egy 247 holdas birtok kitűnő homok talaju föld — gazdasági épületekkel együtt igen jutányos ár és előnyös fizetési feltételekkel eladó, vagy bérbe kiadó. A birtok Debreczenhez közel, egy vasuti állomástól 1/2 órányi távolságra fekszik, jelenleg a birtokba 100 hold öszi vetés van.

Értekezhetni
TURAI FARKAS irodájában
Miklós-utca 8. szám.

Szabadalmazott drótüveg

legjobb anyag felső világításra, padlósat és gyárlaknak, különböző erősegekben 1.75 quadratméter nagyságig.

Különös előnyök: Legnagyobb törési biztonság, áttűrés és áttörés ellen, az unott drótröstyél eleve, tűzbiztonsága a legmagasabb fokig, esetleges törésnél sűrűn maradása, mivel a drótszövés az üveget erősen együttartja, igen világos átlátszó, ezelőtt sohasem látott világító hatás. Sok állami- és magán épületeknél nagy mérvben legjobb hatással használatban. Számos bizonyítvány, prospectus és minta szolgálata

Üvegöntvény, Padozlatmez járható felsővilágítással átjárók, földalatti folyosók vagy vasuti alagutat megvilágításra, határozott mennyiségekben, sima vagy mintázott felületekben, fehér, félféher (Kb. 30%-al olcsóbb, mint a rendes nyers üvegöntvény) és színes drótfonat vagy anélkül.

Üveg-tégla és üveg gerincz-tégla
különböző nagyság és alakban.

Actien-Gesellschaft f. Glasindustrie
vorm. Friedr. Siemens
Neusalt bei Elbogen (Böhmen).

Más készítmények: minden faj üvegekben. Üveg záruk. Belgia és német faj táblauveg. Üveg öntvény formázott üveg. (Szabad. üveghető.)

Védjegyre tessék vigyázni!

Máriaczei gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felhútság, savanyu felbűffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoikáknál.

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“
Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihailovits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. Diószegen: Vaday Ignác, Ér-Mihályfalván: Mátray István. Hádházon: Farkas Ödön. Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Ő csász. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt XX. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — egyetlen egy Osztrák birodalomban törvényszerűleg engedélyezett — **pénssorsjáték** 12,728 nyereményt tartalmaz készpénzben, 403.160 korona végösszeben.

A Főnyeremény 200.000 koronára rúg.

A nyeremények kifizetéseért a cs. kir. lottójövedek kezkesedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1899 évi június hó 15-én történik.

Egy sorsjegyének ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál I. ker. Riemerutca 7-ik szám alatt, lottógyűjtődékben, dohánytözsdekben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátéki osztályától.

Meghívó.

A Nádudvari Kölesönös Segélyző Egylet

mint szövetkezet által,

1899 évi május 22-én d. e. 10 órakor

a községi iroda helyiségben

tartandó

évi rendes közgyűlésre.

TÁRGYAK:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján az igazgatóság valamint a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Hiányzó választmányi tagok választása.
5. A II-ik évtársulat megalakulásáról jelentés s ezzel kapcsolatosan a tisztviselők fizetésének megállapításáról előterjesztés.
6. 5 választmányi tag kisorsolása és újak választása.
7. Indítványok.

Nádudvar, 1899. május 4.

Az igazgatóság.

A magy. kir. szab. Osztálysorsjáték

 100.000 sorsjegyre

50.000 hat osztályba beosztott nyeremény esik,

minden második sorsjegy tehát okvetlenül nyer s így a legkedvezőbb esélyeket nagy nyeremény elérhetésére egyedül az osztálysorsjáték nyújt.

Az I. osztály húzása már

 f. hó 18—19-én

tartatik meg s ajánlok ehhez sorsjegyeket az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett a következő hivatalos áron:

1/8	frt 0.75.	1/2	frt 3.
1/4	frt 1.50.	1/1	frt 6.

Renz Ede

a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST, VI. Andrassy-ut 42.